

Seksueel en relationeel geweld bij LHBT: wat we weten en kunnen doen.

Bouko Bakker, senior adviseur Seksuele en Genderdiversiteit
Rutgers

Disclosure belangen spreker

(potentiële) Belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relaties, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">••••

Rutgers

Kenniscentrum
seksualiteit

Seksueel en relationeel geweld bij LHBT: wat we weten en kunnen doen.

Opbouw presentatie

LHBT: letters en termen en andere termen

Omvang groepen

Seksueel geweld en grensoverschrijding bij Volwassenen en Jongeren

Relationeel / partnergeweld bij LHBT

Kwetsbaarheid en risico's

Wat belemmert afname van grensoverschrijding en seksueel geweld

Wat kunnen we doen?

LHBTIQPA????

Lesbische vrouwen

Homoseksuele mannen

Biseksuele mannen en vrouwen

Transgender personen

Mensen met een Intersekse conditie

Queer, soms ook Questioning

Panseksueel

Aseksueel

Omvang en schattingen LHBT

Seksuele oriëntatie

Schattingen variëren door vraagstelling in onderzoek

3 dimensies: aantrekking, gedrag, zelfidentificatie => komen niet altijd overeen

Schattingen in NL vaak gebaseerd op aantrekking => 4% - 7%

Gender identiteit

Trans(gender) man / trans(gender) vrouw => 0,6% - 0,7%

Transgenderist / gender ambigu / genderfluïde => 3,9%

Seksueel geweld bij volwassen LHBT

Seksueel geweld en grensoverschrijding bij homo- en biseksuele mannen (%)

		Seksuele gezondheid in Nederland 2011		
		Homo n=154	Bi n=193	Hetero N=3662
Seksueel geweld	- ooit	18,7	20,4	6,1
Pressie ervaren	- ooit	45,8	37,0	19,9
	- afgelopen jaar	7,4	3,2	2,8
Niet fysieke grensoverschrijding	- ooit	50,2	50,3	27,0
	- afgelopen jaar	14,1	15,6	7,0
Fysieke grensoverschrijding	- ooit	18,0	23,3	12,0
Fysiek voor het 16^e jaar		9,0	9,7	2,9
Pressie uitgeoefend		18,9	33,7	18,2
Gem. leeftijd 1^e keer slachtoffer		n=28	n=45	n=439
		14,0	17,0	19,0

Seksueel geweld en grensoverschrijding bij lesbische en biseksuele vrouwen (%)

		Seksuele gezondheid in Nederland 2011		
		Lesbisch n=50	Bi n=402	Hetero N=3501
Seksueel geweld	- ooit	36,5	51,8	30,1
	- afgelopen jaar	3,4	5,2	1,1
Pressie ervaren	- ooit	47,2	64,7	44,3
	- afgelopen jaar	1,1	8,6	4,3
Niet fysieke grensoverschrijding	- ooit	46,5	70,1	51,2
	- afgelopen jaar	4,9	16,4	9,4
Fysieke grensoverschrijding	- ooit	42,2	56,4	38,8
	- afgelopen jaar	1,1	6,0	2,5
Fysiek voor het 16 ^e jaar		17,5	27,1	15,3
Pressie uitgeoefend		8,9	19,6	8,0
Gem. leeftijd 1 ^e keer slachtoffer		n=22	n=228	n=1357
		14,0	17,0	18,0

Seksueel geweld en grensoverschrijding bij transgender personen (%)

		Seksuele gezondheid in Nederland 2011			
		Geboortegeslacht man		Geboortegeslacht vrouw	
		MV-T n=230	Cis-man n=3821	VM-T n=162	Cis-vrouw n=3850
Seksueel geweld	- ooit	23,3	6,4	45,2	31,8
	- afgelopen jaar	7,2	0,8	4,6	1,4
Pressie ervaren	- ooit	30,3	21,2	58,1	45,6
	- afgelopen jaar	8,8	2,6	9,7	4,5
Niet fysieke grensoverschrijding	- ooit	33,2	28,7	56,1	52,5
	- afgelopen jaar	14,9	7,2	12,5	9,9
Fysieke grensoverschrijding	- ooit	16,4	12,5	46,2	40,1
	- afgelopen jaar	6,2	2,4	5,5	2,7
Fysiek voor het 16 ^e jaar		8,0	3,2	19,3	16,4
Pressie uitgeoefend		22,9	18,6	12,6	9,1
Gem. leeftijd 1 ^e keer slachtoffer		n=39	n=479	n=75	n=1542
		15,0	19,0	18,0	18,0

Resultaten LHBT Survey 'Een wereld van verschil', 2014 (1)

- Vaak tussen 16^e en 25^e jaar, gender non-conform gedrag en uiterlijk speelt rol
- Bijna alle vormen van seksueel geweld hoger bij biseksuele vrouwen dan bij lesbische vrouwen
- Seksuele grensoverschrijding bij homoseksuele mannen iets hoger dan bij biseksuele mannen (i.t.t. eerder onderzoek)
- Seksuele grensoverschrijding met name bij VM-transgenderisten
- Seksueel misbruik in alle groepen
- Plegers vooral mannen, ook bij lesbische vrouwen
- Plegers vaak bekenden, behalve bij homo- en biseksuele mannen en VM-transgenders
- Geweld voor 16^e jaar en revictimizatie hoger bij biseksuele vrouwen (in vgl. met lesbische vrouwen) en VM-transgenderisten (in vgl. met transmannen)

Resultaten LHBT Survey 'Een wereld van verschil', 2014 (2)

Factoren die samenhangen met seksueel geweld, o.a.

- Lagere opleiding
- Arbeidsongeschiktheid, werkloos zijn, bijstandsuitkering
- Aantal sekspartners en betaald gekregen (< 6 maanden) voor seks bij homo- en biseksuele mannen
- Vaker negatieve reacties gehad ten aanzien seksuele oriëntatie en genderidentiteit of -expressie
- Slechtere lichamelijke en psychische gezondheid

Zorggebruik (< 12 maanden)

- Varieerde van 4% tot 21%, gemiddeld rapportcijfer 7,8
- Homo- of transvriendelijkheid hulpverlening door circa 25% negatief beoordeeld

Aangifte bereidheid

- Varieerde van 3% tot 21%, vaker bij fysiek geweld

Seksueel geweld en grensoverschrijding bij jonge LHB

Seks onder je 25^e, 2017

Seks onder je 25^e, 2017

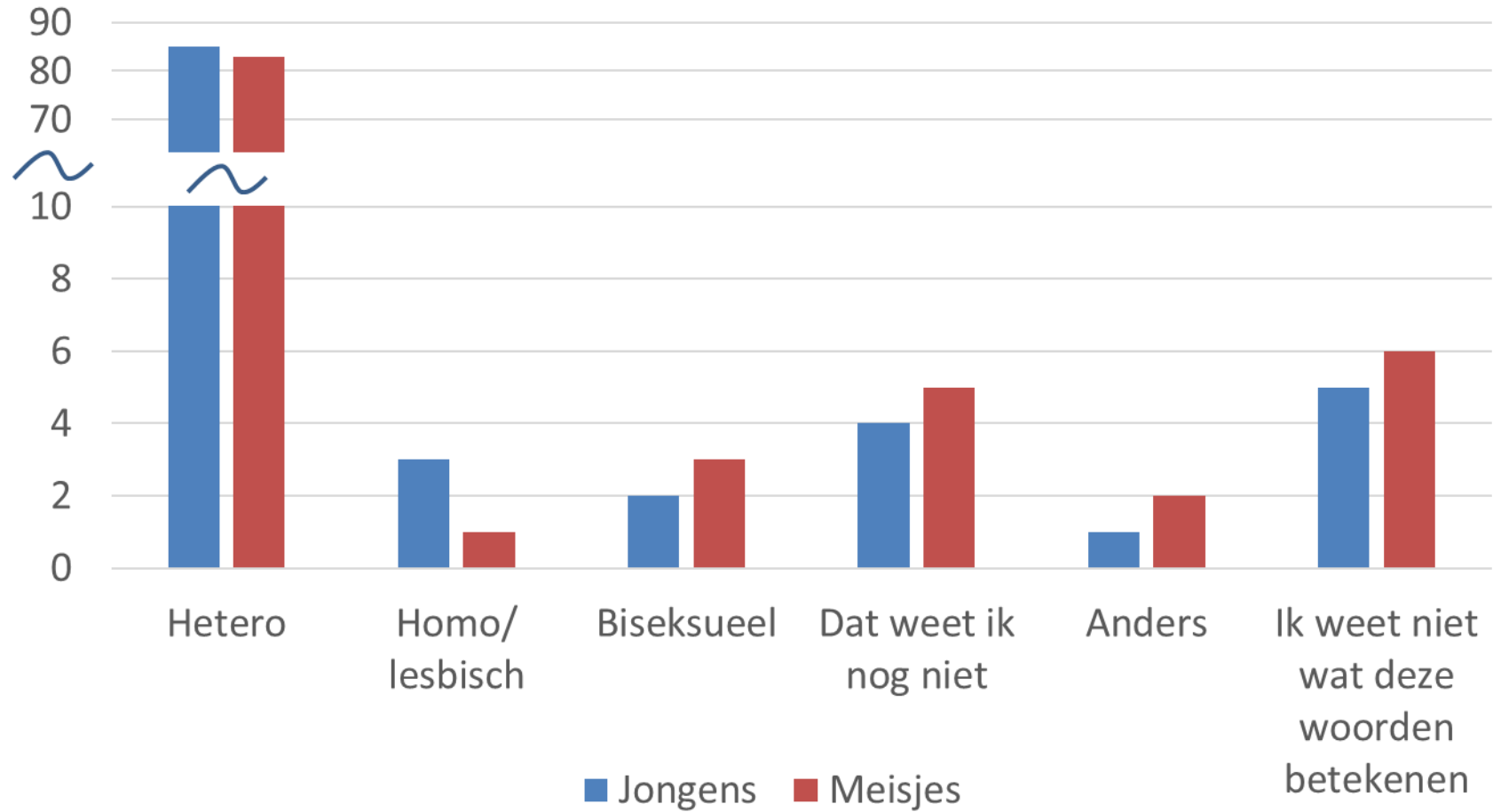
Grootschalig representatief onderzoek naar de seksuele gezondheid van jongeren door Rutgers en Soa Aids Nederland

Leeftijd: 12 tot 25 jaar in Nederland

Participatief actieonderzoek i.s.m. o.a. GGD'n

➤2017: ruim 20.000 jongeren

5% van de jongens en 4% van de meisjes noemt zichzelf
homoseksueel/lesbisch of biseksueel

1,7% van de jongens en 2,9% van de meisjes geeft aan zich niet (volledig) met het geboortegeslacht te identificeren

Genderidentiteit (%)		
	Jongens	Meisjes
Gelijk aan geboortegeslacht	98,3	97,1
Andere geslacht	0,4	0,9
Zowel jongen als meisje	0,5	1,1
Geen jongen en ook geen meisje	0,2	0,2
Dat weet ik (nog) niet	0,3	0,3
Anders	0,3	0,3

Verschillen in grensoverschrijding en betaalde seks tussen hetero en LHB jongeren (% binnen de groep 17+)

	Jongens		Meisjes	
	Hetero (n = 5449)	Ho/Bi (n = 360)	Hetero (n = 9128)	Le/Bi (n = 413)
Ooit gedwongen	2	8	16	20
Minstens één ongewilde ervaring	20	32	55	59
Geld of andere beloning gekregen voor seks	2	16	2*	2*

**Verschillen in datingapp gebruik en sexting tussen hetero en LHB jongeren
(% binnen de groep 17+)**

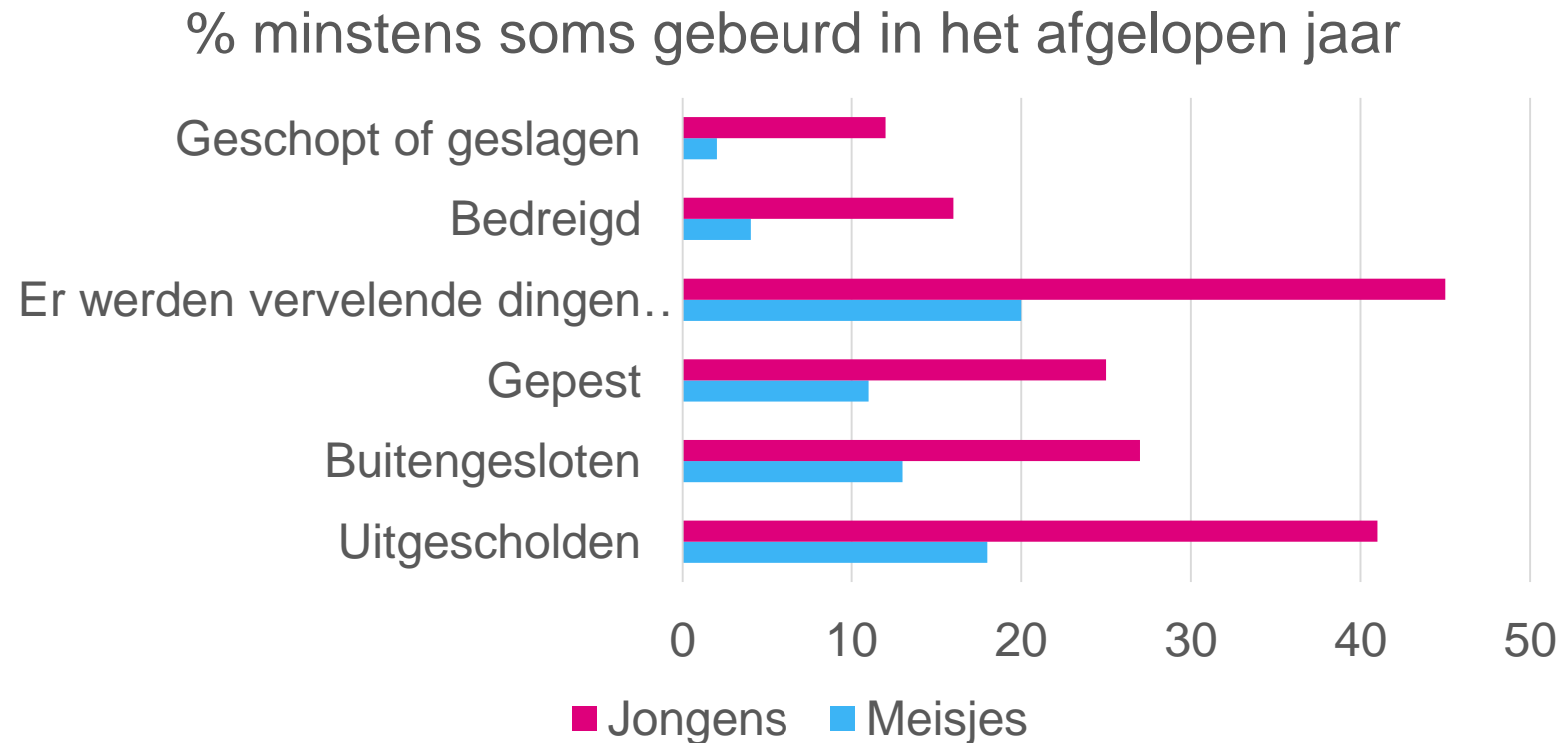
	Jongens		Meisjes	
	Hetero (n = 5449)	Ho/Bi (n = 360)	Hetero (n = 9128)	Le/Bi (n = 413)
Ooit een datingapp gebruikt	47	80	44	45
Minstens één afspraak via datingapp in laatste 6 maanden	12	53	11	20 ^r
Minstens één keer seks gehad met afspraak via datingapp in laatste 6 maanden	6	44	6	11
Minstens één sexting ervaring	44	72	37	33
Minstens één negatieve sexting ervaring	5	18	12	12

Verschillen in grensoverschrijding en risico's tussen jongeren met en zonder transgendergevoelens (%)

	Jongens (o.b.v. geboortegeslacht)		Meisjes (o.b.v. geboortegeslacht)	
	Niet-T (n = 7881)	T (n = 96)	Niet-T (n = 12133)	T (n = 235)
Ooit gedwongen	2*	13*	11	18
Minstens één ongewilde ervaring	17	33	44	33
Ooit iemand anders gedwongen	2*	4*	<1*	<1*
Minstens één keer druk of dwang uitgeoefend	4*	10*	2*	6*
Geld of andere beloning gekregen voor seks	2*	7*	1*	2*
Geld of andere beloning gegeven voor seks	4*	9*	<1*	<1*

* Minstens één groepsgrootte te klein om verschillen te toetsen

Homo- en biseksuele jongens krijgen veelvuldig te maken met discriminatie en geweld; meisjes minder

Relationeel / partner geweld bij LHBT

Relationeel / partner geweld

Gerapporteerd geweld door (ex-)partners:

CDC, 2013 26% - 61% seksueel en fysiek geweld in relaties ooit
hoger bij biseksuele mannen/vrouwen

Hellemans, 2015 14,5% fysiek en 57,9% psychologisch geweld
bij niet-heteroseksuelen

LHBT Survey, 2013 seksueel geweld na 16e jaar, minstens één keer:

bij homo/biseksuele mannen: 8,9%

bij MV-transgenders: 11,8%

bij lesbische en biseksuele vrouwen: 36,7%

bij VM-transgenders: 37%

Mythes

Alleen vrouwen zijn slachtoffers en alleen mannen zijn daders

Partnergeweld tussen twee vrouwen is minder ernstig dan wanneer de dader een man is

Omdat de partners van zelfde sekse zijn, is het geweld wederzijds, en zijn beide partners evenveel dader als slachtoffer

Geweld tussen twee vrouwen is 'just a lover's quarrel'

Bij geweld worden mannen- of vrouwen relaties eerder verbroken, en stopt het

Factoren die een rol kunnen spelen

Geïnternaliseerde homofobie (negatieve oordelen van omgeving internaliseren)

Mate van 'uit de kast zijn' en 'open' (over seksuele oriëntatie of genderidentiteit)

Ervaringen met discriminatie

Stigma, minderheidsstress (stress vanwege het behoren tot een minderheid)

Drugs – en alcoholgebruik

Jaloezie

Kwetsbaarheid & risico

- LHB met licht verstandelijke beperking
- MSM: ontmoetingsplaatsen, online dating, chemseks
- LHBT in orthodoxe / biculturele omgevingen
- Transgenders
- Dak- en thuisloze LHBT jongeren?

Wat belemmert afname van grensoverschrijding en seksueel geweld

Strikte gender opvattingen, niet accepteren gender non-conform gedrag, heteronormativiteit

Machtsverschillen, vooral tussen mannen en vrouwen, geldingsdrang, en afhankelijkheidsposities

Onvoldoende zelf- en sociale acceptatie waardoor grenzen stellen en weerbaar zijn moeilijker is

Sociale normen en taboe in eigen kring

Wat kunnen we doen

Ken de doelgroep

Werk LHBT-sensitief en –inclusief

Informeer de doelgroep

Betrek de doelgroep